

Eläinlääkäripäivät 12.-14.10. 2005
Suomen Eläinlääkäriliitto r.y.
Finlands Veterinärförbund

Lehdistötiedote

Julkaisuvapaa 12.10.2005 klo 11.00

Eläinlääkäreiden työoloista ja terveydestä valmistui tutkimus ja työterveyshuollon opaskirja

Eläinlääkäreiden pitkät päivystysvuorot kuormittavat henkisesti, tapaturmavaara on kohonnut ja työ voi olla fyysisesti raskasta. Nuorista eläinlääkäreistä valtaosa on naisia kun taas vanhemmissa ikäluokissa miehiä on enemmän. Raskausaikana eläinlääkäriin työ edellyttää erillisjärjestelyjä. Vastaavasti vanhemmalla iällä sairaudet on otettava huomioon ikääntyneen eläinlääkäriin työjärjestelyjä suunniteltaessa.

Suomessa on 1700 eläinlääkärinä, joista naisia on 1000. Alle 35-vuotiaista eläinlääkäreistä yli 90 % on naisia. Kunnalliseläinlääkäreitä (eli kunnan- ja kaupungineläinlääkärit) on noin 400 ja yksityiseläinlääkäreitä, jotka tekevät lähinnä pieneläinpraktiikkaa, noin 350.

Työterveyslaitoksen tutkimuksessa todetaan, että raskaaseen kunnaneläinlääkäriin työhön kuuluu runsaasti työmatka-ajoja (keskimäärin 32 000 km/vuosi eli noin 60 päivää autossa), tapaturma-alttiita tilanteita eläinsuojissa, ergonomisesti hankalia ja voimaa vaativia työvaiheita potilaiden hoidossa. Eläinlääkäri tekee työtään usein yksin, mikä lisää riskiä joutua tapaturmiin. Kun nuorten naisten osuus eläinlääkärikunnassa on kasvanut, raskausaikaan liittyvät järjestelyt on pystyttävä järjestämään kunnissa nykyistä paremmin. Raskauden aikana eläinlääkäriin tulee suojautua sikiötä vahingoittavilta aineilta (esim. lääkkeet ja liuottimet), mikrobeilta (toksoplasma ja listeria) ja työvaiheilta (eläinten potkut, iskut, raskaat taakat). Raskausajan järjestelyjen vuoksi myös sijaisia tarvitaan toimipisteissä aikaisempaa enemmän.

Mieseläinlääkäreiden keski-ikä on viime vuosina noussut. Kunnaneläinlääkäreistä merkittävä osa on miehiä, joilla ikääntymiseen liittyvät pitkäaikaissairaudet voivat vaikeuttaa fyysisesti raskaiden työvaiheiden tekemistä. Esimerkiksi selkäsairauksia on yli puolella yli 45-vuotiaista eläinlääkäreistä. Yleensä vanhemmat eläinlääkärit kompensoivat hyvin iän tuomia rajoitteita pitkän kokemuksen tuomalla ammattitaidolla.

Eläinlääkäreiden työhön liittyy yleisesti pitkiä päivystysjaksoja. Päivystystehtävät lisäävät monissa toimipisteissä eläinlääkäriin viikoittaista työaika merkittävästi, sillä päivystysjakson jälkeen lepopäiviä varten ei aina ole osoitettavissa sijaista. Päivystysvuorojen tuoma fyysinen ja henkinen kuormitus voi pahimmillaan haitata eläinlääkäriin terveyttä: pitkät valvomiset ja ajomatkat ilman asianmukaisia lepo- ja lomajaksoja lisäävät riskiä sairastua esimerkiksi sydän ja verisuonisairauksiin. Tapaturma-alttius lisääntyy pitkien päivystysvuorojen aikana.

Työn ja muun elämän yhteensovittamisen ongelmat ovat yleisiä niin nais- kuin mieseläinlääkäreillä ja se on yksi heidän työhönsä liittyvistä merkittävistä henkisistä kuormitustekijöistä. Joka toinen eläinlääkäri kokee työn haittaavan perhe- ja kotielämää.

Ongelmat liittyvät työmäärään, pitkiin työpäiviin ja päivystyksiin. Joka kolmas eläinlääkäri tuntee jäävänsä työssään yleensä tai aina yksin. Yksintyöskentelystä voi seurata henkistä kuormittumista, kohonnut tapaturmariski ja jopa fyysisen väkivallan uhka. Uudistunut EU-lainsäädäntö ja tarkastustoiminnan haasteet ovat myös lisänneet eläinlääkäreiden työn henkistä kuormittavuutta.

Eläinlääkäreiden työterveyshuoltoa tulee kehittää nykyisestä. Eläinlääkärit toivoisivat enemmän tukea työterveyshuollosta, jossa tähän mennessä ei ole ollut riittävästi tietoa eläinlääkärin työn erityispiirteistä ja tehtäviin liittyvistä vaaratekijöistä. Työterveyshuollolla olisi mahdollisuus vaikuttaa eläinlääkärin työhön arvioimalla työtehtäviin liittyviä vaaratekijöitä ja etsimällä ratkaisukeinoja niiden poistamiseksi. Eläinlääkäreiden käyttämistä työmenetelmistä ja -asunnoista sekä apuvälineistä voi löytää parannettavaa. Eläinsuojien kunto vaihtelee paljon. Toivottavaa on, että eläinlääkärin terveys ei vaarannu huonokuntoisten eläinsuojien takia. Eläinlääkärin oma terveys ja siihen liittyvät rajoitukset tulee ottaa huomioon työtehtäviä suunniteltaessa. Työterveyshuolto voi toimia asiantuntijana arvioitaessa eläinlääkärin työn edellyttämiä järjestelyjä työpaikalla.

Lisätietoja:

Prof. Kari Reijula, aluelaitoksen johtaja, Työterveyslaitos, Helsinki
puh. 040 5502050, kari.reijula@TTL.fi